

Poliisikoirien terveystulosten erittely sekä yhteenveto

Karoliina Koski

9/2022

TIIVISTELMÄ

Karoliina Koski: Poliisikoirien terveystutkimusten erittely sekä yhteenveto

Opinnäytetyön muoto: tutkimuksellinen opinnäytetyö

Hanke: Tilaajana Poliisiammattikorkeakouluun kuuluva Poliisikoiralaitos

Julkisuusaste: Julkinen

Ohjaajat: Pekka Kokkonen ja Jyrki Lounaskorpi

Tutkinto: Poliisi (AMK)

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia poliisikoirien eläinlääkärilaskuja ja tehdä niistä yhteenveto. Poliisikoiralaitos tulee käyttämään tätä työtä mm. eläinlääkärikilpailutuksen palvelumäärittelyjen taustamateriaalina.

Tutkittavaa materiaalia oli runsaasti, joten laskujen tutkittava aikaväli rajautui puoleksi vuodeksi. Olen tutkinut tässä työssä poliisikoirien eläinlääkärilaskuja ajalta 1.1.2021 – 30.6.2021. Tutkittavia laskuja oli yhteensä 212 kappaletta. Käytin tässä työssä kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää analysoimalla laskuja. Tein myös Poliisikoiralaitokselle sähköpostitse pienen lisähaastattelun aiheesta.

Käsittelen tässä opinnäytetyössä alkuun pohjustavia tietoja koirasta ja koiran historiasta, koiran tärkeimmistä ominaisuuksista, kuinka ihmisen ja koiran yhteistyö on alkanut ja millainen on poliisikoiratoiminnan historia Suomessa. Työssäni käyn läpi myös Suomessa poliisin käyttämiä yleisimpiä koirarotuja.

Tämä opinnäytetyö kertoo, kuinka paljon poliisikoirien eläinlääkärikuluihin kului vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla rahaa, mistä eläinlääkärikäynnit koostuivat, kuinka montaa eri eläinlääkärää käytettiin, mikä oli akuuttien ja rutiininomaisten käyntien ero. Tutkimuksessa selvisi, että poliisikoirien akuutit eläinlääkärikäynnit muodostivat ensimmäisen puolen vuoden aikana 68% kaikista eläinlääkärikäynneistä ja 83,2% kokonaiskustannuksista.

Sivumäärä: 33 + 1

Tarkastuskuukausi ja vuosi: 9/2022

Avainsanat: poliisikoira, eläinlääkäri, koira

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	3
1.1 Opinnäytetyön tavoite	3
2 Koira	4
2.1 Koiran historiaa	4
2.2 Aistit	5
2.3 Vaistot	6
3 Poliisikoiratoiminta suomessa	7
3.1 Partiokoirat ja erikoiskoirat.....	8
3.2 Belgianpaimenkoira malinois	9
3.3 Saksanpaimenkoira	9
3.4 Labradorinnoutaja.....	10
3.5 Poliisikoiratoiminnan historiaa Suomessa	10
4 koiran terveydenhoito.....	11
4.1 Eläinlääkäripalvelut.....	11
4.2 Yksityiset ja kunnalliset eläinlääkäripalvelut.....	12
4.3 Koira eläinlääkäriin	13
4.3.1 Rokotus	13
4.3.2 Kastraatio.....	14
4.3.3 Eutanasia.....	14
4.3.4 Viralliset lonkka- ja kyynärkuvat	15
5 tutkimuksen toteuttaminen	15
5.1 Tutkimusmenetelmä ja tutkimuskysymykset	15
6 tutkimustulokset	18
6.1 Käytetyt eläinlääkärit	18
6.2 Neljä käytetyintä eläinlääkäriä	19
6.2.1 Omaeläinklinikka Oy	20
6.2.2 Evidensia Eläinlääkäripalvelut Oy	20
6.2.3 Eläinlääkäriasema Helmi Oy	21

6.2.4 AitoVet Oy.....	21
7 Eläinlääkärikäyntien syyt.....	22
7.1.1 Akuutit käynnit	22
8 Poliisin käytössä olevat koirat vuonna 2021	24
9 eläinlääkärikäyntien kustannukset.....	25
10 Yhteenveto ja pohdinta	27
LÄHTEET	30
LIITE 1	32

1 JOHDANTO

Olen aina ollut kiinnostunut poliisikoiratoiminnasta. Poliisi (AMK) opintojeni alussa ensimmäisen isomman projektini aihe oli poliisikoirat. Pääsin tuolloin työparini kanssa vierailemaan Poliisiammatikorkeakouluun kuuluvaan Poliisikoiralaitokseen ja tekemään haastattelemaan ylikonstaapeli Tapani Turusta. Vierailun aikana saimme nähdä, kuinka nuori poliisikoira suoritti harjoitustaan. Tämän lisäksi pääsimme haastattelemaan myös poliisikoiraohjaajaa Marko Sokuraa. Haastattelu oli mielestäni hyvin mielenkiintoinen ja pääsimme myös tutustumaan Markon koiraan. Tämän ensimmäisen projektin myötä jo tiesin, että haluaisin tehdä opinnäytetyöni johonkin koiriin liittyvästä aiheesta.

Opinnäytetyöprosessia aloittaessani laitoin Poliisikoiralaitokselle viestiä ja kysyin mahdollisista aihe-ehdotuksista. Ilokseni sain kuulla, että heillä olisi tulossa pian ajankohtaiseksi eläinlääkäreiden kilpailutus, joten olisi hyvä, jos joku hieman kävisi läpi poliisikoirien eläinlääkärikuluja ja tekisi niistä erittelyn sekä yhteenvedon. Mielestäni aihe oli todella mielenkiintoinen. Tämän opinnäytetyön tilaajana on Poliisikoiralaitos ja työni toisena ohjaajana on Poliisikoiralaitokselta ylikomisario Pekka Kokkonen.

1.1 Opinnäytetyön tavoite

Opinnäytetyöni tavoitteena on tutkia poliisikoirien eläinlääkärilaskuja puolen vuoden ajalta sekä koota tekemistäni havainnoista ja tiedoista erittely sekä yhteenvedo. Tämän työn tarkoitus on antaa hyödyllistä ja olennaista tietoa Poliisikoiralaitokselle eläinlääkäripalveluiden tulevaa kilpailutusta varten. Olen pyrkinyt miettimään yhdessä työni tilaajan kanssa sellaisia kysymyksiä, jotka olisivat olennaisesti huomioon otettavia seikkoja kilpailutusta tehtäessä. Tämän työn tarkoituksena on myös hieman kertoa poliisikoiriksi valikoituneista koiraroduista yleisesti sekä syitä, miksi koiraa eläinlääkärissä käytetään. Tämä opinnäytetyö saattaa kiinnostaa myös muita ihmisiä, jotka haluavat tietää, että paljonko poliisikoirat työväliseinä valtiolle kustantavat. Tämä opinnäytetyö ei kuitenkaan vastaa kokonaiskustannuksiin, koska tämä ei kerro esimerkiksi sitä, paljonko koiranpentu maksaa ja mitkä ovat koiran elinkustannukset, kuten ruoka ja varusteet. Poliisikoira siirtyy useimmiten ohjaajansa kustanteiseksi jäädessään pois poliisin palveluksesta.

2 KOIRA

2.1 Koiran historiaa

Suden ja koiran eriytyminen alkoi noin 135 000 vuotta sitten, kun villit sudet alkoivat ruoantähteiden toivossa uskaltautua tulemaan ihmisleirien läheisyyteen. Vähitellen ajan kuluessa esi-isämme alkoivat arvostaa susien metsästysvaistoja, sosiaalista järjestelmää ja vartiointikykyä. Esi-isämme huomasivat, että toiset sudenpennut olivat säikkyjä ja vaikeasti lähestyttäviä ja toiset pennut olivat luonnostaan ystävällisiä. Ensimmäiset askeleet jalostustyön suuntaan otettiin siten, että kesyimpien ja koulutuskelpoisimpien suden pentujen annettiin jäädä ihmisleirien lähistölle ja toiset ajettiin pois tai tapettiin. (Kachanoff 2014, 12.)

Ihmisen ja suden välisen yhteyden jatkuessa vuosisatoja, ihminen oppi huomaamaan suden monipuoliset kyvyt. Ihminen huomasi, että toiset sudet olivat hyviä jäljittäjiä, uimareita, juoksijoita tai metsästäjiä. Toiset sudet omasivat hyvän kuulon ja ne varoittivat lähestyvistä uhasta. Joiltakin löytyi luontainen suojeluvaisto lapsia kohtaan. Näitä ihmisten kannalta hyödyllisiä piirteitä ihmiset vahvistivat yhdistämällä susia toisiin samanlaisiin ja vahvistivat näin sukupolvi sukupolvelta susien arvokkaita ominaisuuksia. Ihmisten jalostamat alkukantaiset rodut olivat syntyneet. Ihmiset alkoivat matkustella ympäri maailmaa, jatkoivat parhaan suden yhdistämistä parhaaseen ja kävivät koira-kauppaa muiden heimojen kanssa. Ajan mittaan tämä tuotti tulosta ja kesyimmät sudet sekä niiden laumat kiintyivät syvemmin ihmisiin, lyöttäytyivät heidän hyödyllisiksi liittolaisikseen ja muistuttivat yhä vähemmän vilttejä esi-isiään. Nykyään maailmasta löytyy yli kaksisataa virallisesti hyväksyttyä koirarotua ja lähes toiset kaksisataa epävirallista. On pieniä, suuria, sileitä ja karvaisia rotuja ja niiden kaikkien esi-isä on susi. (Kachanoff 2014, 12.)

Koirien seurallinen ja avulias luonne pohjautuu niihin vaistoihin ja aisteihin, jotka ne perivät esi-isältään eli sudelta. Koira sopeutuu täydellisesti ihmisen parhaaksi ystäväksi. Ihmisen ja koiran suhde kehittyy parhaaksi tiiviissä yhteistyössä. Hyvät koiranohjaajat oppivat kunnioittamaan ja arvostamaan koiransa syvimpiä kykyjä. Ohjaajan ja koiran välisestä vaistonvaraisesta yhteydestä kasvaa ainutlaatuinen keskinäinen luottamus, joka tuo koirasta esille hämmästyttäviä voimavaroja. Pitkälle koulutetut koirat pystyvät helposti päihittämään kyvyillään niin koneet kuin ihmisetkin. Esimerkiksi labradorinnoutajat, jotka vainuavat tuhopolttoja, ovat nykyaikaisia tutkimuslaitteita etevämpiä ja saksanpaimenkoirat selvittävät hengenvaarallisten maamiinon sijainnin paljon nopeammin sekä turvallisemmin kuin kukaan ihminen. (Kachanoff 2014, 11.)

2.2 Aistit

Koira on perinyt sudelta pitkälle kehittyneet aistit ja tästä johtuen koiran kyky havainnoida ympäristöään on ällistyttävä.

Koiran paras aisti on sen hajuaisti. Hajuaisti on koiran tärkein ravinnonhaku- ja tiedotusväline. Koiralla on kaksisataamiljoonaa hajureseptoria, mikä tekee sen hajuaistista jopa tuhat tai kymmentuhatta kertaa tarkemman kuin esimerkiksi ihmisellä. Koirat kommunikoivat toisilleen hajujen avulla. Nuuskimalla ympäristöään koira vetää henkeensä pienenpieniä kemiallisia molekyylejä, jotka liukenevat koiran nenäontelon limakalvoihin, sitoutuvat proteiinipitoisiin aistinsoluihin ja tuottavat sähköimpulssin, joka aloittaa matkan hajuermosta aivoihin. Yhdestä pienestä virtsatipasta koira pystyy tunnistamaan hajumerkin jättäneen koiran terveydentilan, mielentilan, ruokavalion, sukupuolen, onko yksilö alistuva vai hallitseva ja vihollinen vai ystävä. (Kachanoff 2014, 14.)

Koirat voidaan opettaa etsimään lähes mitä tahansa. Esineistä irtoaa hajumolekyylejä kaiken aikaa ja ihmisestä irtoaa tuhansia ihosoluja minuutissa. Bakteerien hajottaessa irronneita ihosoluja ja muita ruumiineritteitä syntyy kaasuja, joista syntyy kullekin ihmiselle ominaishaju. Vain jälkikoirat pystyvät havaitsemaan hien, hajumolekyylisen, kuolleiden ihosolujen ja kaasujen biokemiallista jälkeä. Koirat pystyvät haistamaan jäljen monesta erilaisesta materiaalista, kuten esimerkiksi vedestä, ilmasta, mudasta, lumesta ja jopa tuhkasta. Koiralle haju on paljon yksityiskohtaisempi kuin yksikään ihmisen katselema valokuva. Koiralle aistima haju on sille kuin kolmiulotteinen kuva. (Kachanoff 2014, 14.)

Koiran näköaistissa on sekä rajoittuneita että kehittyneitä kykyjä. Koira pystyy näkemään paljon hämärämmässä kuin ihminen. Tämä kyky on peritty yössä viihtyviltä esi-isiltä eli susilta. Ihmisen ja koiran verkkokalvoilla on samanlaisia valoa aistivia tappi- ja sauvasoluja. Koiran verkkokalvoilla on enemmän sauvasoluja kuin ihmisellä, ja siitä johtuen koirat näkevät paremmin pimeässä. Ihmisen verkkokalvoilla on enemmän tappisoluja, joten ihmisen silmä aistii paremmin yksityiskohtia ja värejä. Koiran hämäränäköä parantaa entisestään se, että verkkokalvon takana on erittäin hyvin valoa heijastava solukerros, tapetum lucidum. Se kaksinkertaistaa valoa aistivien solujen kyvyn reagoida kuhunkin valonsäteeseen heijastamalla valoa takaisin verkkokalvon läpi. Tämän vuoksi koiran silmät kiiluvat pimeässä, kun niihin kohdistetaan valoa. (Kachanoff 2014, 15.)

Ihmisen silmät ovat melko lähellä toisiaan ja ihmisen näkökenttä on 180 astetta. Koiran silmien väli on suurempi ja näin ollen myös näkökenttä on laajempi. Koiran näkökenttä on 250 astetta. Koira pystyy olemaan aina tietoinen ympäristönsä tapahtumista, koska se pystyy näkemään sivuilleen paremmin kuin ihminen. Koira aistii ihmistä paremmin myös liikkeen. Ihminen kuitenkin pystyy näköaistillaan aistimaan koiraa paremmin pieniä yksityiskohtia. Koiran näöntarkkuus on vain 6:23, eli koira pystyy näkemään esineen selvästi vasta kuuden metrin päästä, kun taas ihminen 23 metrin

päästä. Omistajan lähestyessä koiraansa, koira erottaa jonkun liikkuvan, mutta ei erota kasvojenpiirteitä. Koira tunnistaa omistajansa helpoiten äänestä, kävelytyylistä, hajusta tai menemällä lähelle häntä. Koiran on myös haasteellista saada tarkennettua katsettansa lähemmäs kuin 30 sentin päähän. Ihmislapsi pystyy näkemään esineen tarkasti seitsemän sentin etäisyydeltä. Kun koira haluaa tutkia jotain erittäin lähellä olevaa esinettä, se turvautuu maku- tai hajuaistiinsa. (Kachanoff 2014, 16-17.)

Koiran verkkokalvon soluista vain 10 prosenttia on tappeja, minkä vuoksi koira näkee kyllä värit, muttei yhtä hyvin kuin esimerkiksi ihminen. Koirien värinäön uskotaan olevan samaa luokkaa kuin värisokean ihmisen ja koiran uskotaan näkevän värit enimmäkseen sinisen ja keltaisen sävyinä. On kuitenkin huomattu, että koira pystyy erottamaan useita harmaan eri sävyjä. Kuten ihmisissäkin, myös koirien näkökyvyissä on vaihtelevuutta. Toiset koirat ovat kaukonäköisiä ja toiset likinäköisiä. (Kachanoff 2014, 16-17.)

Koiran toiseksi tärkein ja parhain aisti on sen tarkka kuuloaisti, jonka koira on perinyt sudelta. Koiran kuuloaisti on paljon tarkempi kuin ihmisellä. Koirat kuulevat kaukaisten ja hiljaisten äänien lisäksi niin korkeita ääniä, ettei ihminen kuule niitä ollenkaan. Koirat erottavat jopa 67 000 hertsin taajuuksia, kun ihminen vain 20 - 20 000 hertsia. Erilaisilla työkoirilla poikkeuksellisen hyvä kuulo on tärkeää. (Kachanoff 2014, 14-15.)

2.3 Vaistot

Koirien ainutlaatuinen aistien käyttö on heidän vaistojensa ohjaamaa. Voimakkaat käyttäytymisviheet koira on perinyt esi-isältään jo syntymässään. Toisilla koirilla on vahva hajujäljen seuraamisvietti, toisilla vartiokoirilla on voimakas suojeluvaisto ja noutajakoirat poimivat esineitä vaistomaisesti suuhunsa. Koiran erilaisia vaistoja pystyy vahvistamaan muodollisella koulutuksella ja lopputuloksena on koira, joka sopii omaan erikoistehtäväänsä paremmin kuin mikään tai mukaan muu. Tietyt rodut osoittavat taipumusta tietynlaisiin vietteihin, mutta yksilöiden kesken ominaisuudet vaihtelevat niin kuin kaikilla elävillä olennoilla. (Kachanoff 2014, 17, 20.)

Puolustusvietti periytyy suden reviirikäyttäytymisestä eli tarpeesta suojella omaa pesäaluetta peidoilta. Jos koiralla on voimakas puolustusvietti, se pitää häntänsä korkealla, on itsevarma, vartioaluettaan, perhettään, ruokiaan ja lelujaan ja seisoo ryhdikkäästi paikallaan. Voimakkaan puolustusvietin omaava koira pystyy sietämään hyväilyjä ja turkinhoitoa, muttei oikeasti nauti siitä. Vartiokoiralla terve puolustusvietti on yleinen ja toivottava ominaisuus. (Kachanoff 2014, 19.)

Saalistusvietti on myös periytynyt sudelta, koska sen pitää etsiä, ajaa takaa ja tappaa saadakseen ravintoa. Saalistusvietti näkyy yhä joissakin koirissa, vaikka kesy koira ei enää tarvitsekaan saalistamiskäyttäytymismuotoja. Saalistusvietti näkyy koirissa vaanimisena, paimentamisena, lelujen takaa-ajamisena ja hyökkäyksenä niiden kimppuun ”tappaakseen” ne. Hajuaistiaan hyödyntäville poliisikoirille, palveluskoirille, paimenkoirille ja metsästyskoirille voimakas saalistusvietti on olennaisen tärkeää. (Kachanoff 2014,19)

Koiran laumavietti on peräisin sudelta. Susien laumaan muodostuu selvä sosiaalinen arvojärjestys sen mukaan, miten yksittäisten susien hallitsevuus- tai alistuvuustaipumus vaihtelee. Laumanjohtaja on ”alfa-uros”. Koira lukee koko ajan ihmisen usein tiedostamatontakin ruumiinkieltä. Koirille ihmisistä on tullut lauma ja hyvin sosiaalistunut koira hyväksyy omistajansa johtajaksi, eli ”alfasudeksi”. Johtajaksi hyväksymisen jälkeen koiran suurin tarve on miellyttää, totella ja olla lähellä isäntäänsä. Kun koiralla on voimakas laumavietti, se on valmis menemään läpi vaikka harmaan kiven, jos johtaja niin toivoisi. Tällainen koira aistii niin herkästi eleitä, että tietää milloin joku kärsii tai on loukkaantunut ja tulee vaistomaisesti lähelle suojaamaan ja lohduttamaan. (Kachanoff 2014, 17-19.)

Pakovietti on voimakkaimmillaan koirilla, joilta puuttuu itseluottamusta. Pakovietti on osa puolustusviettiä. Koira, jolla on voimakas pakovietti, on epävarma uusissa tilanteissa, pitää häntäänsä koirien välissä alhaalla, voi piiloutua omistajansa taakse, stressaantuu jos joutuu eroon omistajastaan, saattaa purra joutuessaan saarretuksi ja jos sitä moititaan, se saattaa ryömiä mahallaan tai virtsata alleen. Voimakkaan pakovietin omaavasta koirasta ei valitettavasti tule hyvää työkoiraa millään alueella. (Kachanoff 2014, 19-20.)

3 POLIISIKOIRATOIMINTA SUOMESSA

Poliisilain 1 luvun 1 §:n mukaan oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, kansallisen turvallisuuden suojaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä rikosten ennalta estäminen, paljastaminen, selvittäminen sekä syyteharkintaan saattaminen ovat poliisin tehtäviä. Poliisilain 2 luvun 17§:n mukaan poliisimiehellä on virkatehtävää suorittaessaan oikeus vastarinnan murtamiseksi, henkilön paikalta poistamiseksi, kiinniottamisen toimittamiseksi, vapautensa menettäneen pakenemisen estämiseksi, esteen poistamiseksi tai välittömästi uhkaavien rikosten tai muun vaarallisen teon tai tapahtuman estämiseksi käyttää sellaisia tarpeellisia voimakeinoja, joita

voidaan pitää puolustettavina. Poliisi voi käyttää poliisikoiraa myös turvallisuustarkastuksen toimitamiseen (PolL. 2:13).

Poliisikoira on poliisin voimankäytön väline ja rinnastettavissa muihin poliisin käyttämiin voimankäytön välineisiin, kuten oc-sumutteeseen, teleskooppipatukkaan ja poliisin käyttämään fyysiseen voimaan. (Poliisiammattikorkeakoulu, voimankäytön opetus).

Kaikki Suomen poliisikoirat hankkii ja omistaa Poliisikoiralaitos. Koirat asuvat poliisikoiranohjaajilla, joita on Suomessa noin 240. Poliisilla on noin 260 koiraa. Yhdellä ohjaajalla voi olla kaksi poliisikoiraa siinä tilanteessa, kun vanhempi poliisikoira on jäämässä eläkkeelle ja ohjaajalle on saapunut koulutettavaksi jo uusi koira (Poliisi. Luettu 15.10.2021). Poliisi käytti vuonna 2020 poliisikoiraa yhteensä 12 500:lla tehtävällä ympäri Suomea. Koirien avulla otettiin kiinni rikoksesta epäiltyjä, pelastettiin ihmishenkiä ja löydettiin aseita, huumausaineita, räjähteitä sekä erilaisia todisteita rikospaikoilta (Poliisikoiralaitos).

3.1 Partiokoirat ja erikoiskoirat

Poliisin käyttämät koirat luokitellaan partiokoiriin ja erikoiskoiriin. Eri koirarodut soveltuvat parhaiten eri tehtäviin. Yleisimmät poliisin käyttämät koirarodut ovat belgianpaimenkoira malinois ja saksanpaimenkoira. (Poliisi. Luettu 15.10.2021.) Nämä rodut toimivat usein partiokoirina, eli ovat niin sanottuja monikäyttökoiria. Partiokoirat saavat koulutuksen hallittavuuteen, jäljestämiseen, henkilö-, pelastus-, esine- ja rikospaikkaetsintään sekä suojeluun, jossa koira on koulutettu käytettäväksi poliisin voimankäyttötilanteissa. Tämän lisäksi koira koulutetaan hallitsemaan yksi erikoiskoulutusalue seuraavista vaihtoehdoista: huumeet, räjähteet, palavien nesteiden etsintä ja ruumiit (Kennelliitto. Luettu 16.10.2021.)

Poliisikoirat, jotka ovat saaneet koulutuksen hallittavuuden lisäksi yhteen erikoistehtävään, kuten räjähteiden, rahan, ruumiiden, huumeiden tai palavien nesteiden etsintään, ovat erikoiskoiria. Belgianpaimenkoiran ja saksanpaimenkoiran lisäksi myös metsästysrotuisia koiria, kuten labradorinoutajia, bordercollieita ja englanninspringerspanieleita koulutetaan erikoiskoiriksi. (Kennelliitto. Luettu 16.10.2021).

3.2 Belgianpaimenkoira malinois

Belgianpaimenkoira malinois on kotoisin Malinesin kaupungin alueelta Belgiasta. Malinois on lyhytkarvainen muunnos belgianpaimenkoirasta. Malinoisin sanotaan olevan muunnoksista myös vanhin ja peräisin 1200-luvulta. Malinoisin alkuperäinen tarkoitus on ollut lampaiden paimenkoira. Näistä paimenkoirista kehitettiin 1800-luvulla neljä eri muotoa, jotka erosivat toisistaan karvan laadun ja värin puolesta. Pitkäkarvainen punaruskea on tervueren, jonka karvojen päät ja maski ovat mustat. Toinen muoto on musta groenendael, kolmas karkea- ja kiharakarvainen laekenois ja neljäs muoto on lyhytkarvainen, punaruskea malinois. (Alderton 2011, 100.)

Belgianpaimenkoiraa on käytetty poliisi-, lammas- ja vahtikoirana. Viime vuosina siitä on tullut myös suosittu seura- ja näyttelykoira. Työkoirataustansa vuoksi belgianpaimenkoira on hyvin aktiivinen ja tarvitsee virikkeitä ja paljon liikuntaa. Poliisikoiraksi belgianpaimenkoira soveltuu hyvin, koska se on luontainen työntekijä ja oppii yleensä nopeasti. Koulutukseen käytetty aika vahvistaa koiran ja sen ohjaajan välistä sidettä. Luonteeksi belgianpaimenkoiralle luonnehditaan päättäväinen ja uskollinen, mutta voi olla epäluuloinen ja suhtautuu yleensä vieraisiin varautuneesti. (Alderton 2011, 100.)

Belgianpaimenkoira uroksen korkeus on noin 60-66 cm, nartun 56-62 cm. Uros painaa noin 25-30kg ja narttu noin 20-25kg. Belgianpaimenkoiran painoa on hyvä tarkkailla, koska sillä on taipumusta ylipainoon. Ylipaino voi vaikuttaa koiran terveyteen ja jaksamiseen työkoirana. Belgianpaimenkoiralla on havaittu olevan tavallista enemmän epilepsiaa. (Alderton 2011, 100.)

3.3 Saksanpaimenkoira

Saksanpaimenkoira on maailman yleisin koirarotu. Rodun luoja pidetään saksalaista ratsumestaria Max Von Stephanizia. Hän aloitti saksanpaimenkoiran järjestelmällisen jalostustyön 1800-luvun lopulla tarkoituksenaan jalostaa vahoista keski- ja eteläsaksalaisista paimenkoirakannoista kestävä ja monipuolinen työkoira, joka soveltuisi useisiin käyttötarkoituksiin. (Palukka 2006, 11.)

Saksanpaimenkoiran alkuperämaa on nimensä mukaisesti Saksa. Koiran alkuperäinen käyttötarkoitus on ollut lampaiden paimentaminen. Saksanpaimenkoiran käyttökoiraesi-isät on tunnettu jo kauan, mutta ensimmäinen saksanpaimenkoira esitettiin ensimmäisen kerran näyttelyssä vuonna 1882 Hannoverissa, Saksassa. Saksanpaimenkoira on yksi maailman suosituimpia koirarotuja. Monipuolinen ja toimintatarmoinen käyttökoira sopii moneen, kuten pelastus-, haku- ja opaskoiraksi. Varhaiset saksanpaimenkoirat erosivat selvästi nykyisistä, sillä niillä ei ollut pitkää laskevaa selkää, joka on rodulle nykyään tyypillinen. (Alderton 2011, 131.)

Rodulle tyypillisiä ominaisuuksia ovat pitkähäkö, lihaksikas runko, vahvat reidet, suora ja vahvat eturaajat, pyöreät tassut ja lyhyet kynnet, kuono on yhtä pitkä kuin kallo. Saksanpaimenkoiralla on leveät, pystyt korvat, musta kirsu ja kova, suora peitinkarva, tiheällä pohjavillalla. Rodusta on aikaisemmin ollut olemassa lyhyt-, karkea- ja pitkäkarvainen muunnos, mutta näyttelyissä hyväksytään nykyään vain lyhytkarvainen. Silti joskus syntyy vielä pitkäkarvaisiakin yksilöitä. Saksanpaimenkoiran säkäkorkeus on noin 57-62 cm, paino noin 34-43 kg ja luonnetta kuvaillaan älykkääksi sekä avoimeksi. (Alderton 1993, 119.)

Saksanpaimenkoira on kumppanina hyvin uskollinen ja tottelevainen, mutta jotkin yksilöt voivat olla hermostuneita. Saksanpaimenkoira on urheilullinen ja voimakas ja nauttii runsaasta liikunnasta. Kuten belgianpaimenkoirakin, myös saksanpaimenkoira on nopea oppimaan uusia asioita. Luonteeltaan koira voi olla helposti liian hallitseva ja tätä piirrettä ei olisi suotavaa rohkaista. Saksanpaimenkoiralla on havaittu olevan lonkkavikaa ja haiman vajaatoimintaa, joka haittaa ruoansulatausta ja johtaa laihtumiseen. (Alderton 2011, 131.)

3.4 Labradorinnoutaja

Labradorinnoutaja on kotoisin Newfoundlandista, Kanadasta. Siellä sitä käytettiin apuna kalastajien verkkojen nostossa. Nykyään rotua käytetään lintukoirona, sokeiden opaskoirona sekä huume- ja pommikoirona. Labradorinnoutaja on myös suosittu seurakoira.

Labradorinnoutajan häntä on rodun tunnusomaisin piirre. Hännässä ei ole hapsutusta ja se on tyvestä paksu ja kapenee kärkeä kohti. Labradorinnoutaja on säkäkorkeudeltaan noin 54-57 cm ja paino on noin 25-34 kg. Rodulle tyypillisiä ominaisuuksia ovat leveä, voimakas rinta ja tynnyrimäinen rintakehä, hyvin kehittynyt takaosa, saukon häntää muistuttava keskipituinen häntä, pitkät lavat, leveä kallo ja hieman korostuneet kulmakaaret ja kaarevat varpaat ja paksut päkiät. Labradorinnoutajan turkki on kaksinkertainen ja sileä ja väriltään joko musta, suklaanruskea tai keltainen. Rodun luonnetta kuvaillaan avoimeksi, ystävälliseksi ja älykkääksi. (Alderton 1993, 69.)

3.5 Poliisikoira toiminnan historiaa Suomessa

Poliisikoira toiminta on alkanut Suomessa vuonna 1909. Suomeen kantautui Saksasta hyviä kokemuksia poliisikoira toiminnasta, joka oli alkanut siellä kuusi vuotta aikaisemmin eli vuonna 1903.

Kun ratsumestari Henrik Calonius lähti Saksaan toista kertaa vuonna 1909, hän toi sieltä mukanaan kolme koiraa. Nämä kolme koiraa olivat Saksassa valmiiksi koulutettuja ja roduiltaan saksanpaimenkoira ja kaksi dobermannia. Vuotta myöhemmin Calonius koulutti kuusitoista poliisia koirankuljettajiksi. Poliisikoirien avulla selvitettiin jo vuonna 1912 useita rikoksia ja saatiin kiinni kulkureita, juopuneita ja eksyneitä lapsia. Näiden positiivisten tulosten perusteella poliisikoiria hankittiin Helsingin lisäksi myös Turkuun, Tampereelle ja Viipuriin. Poliisikoirien kouluttaminen siirtyi vuonna 1920 Hämeenlinnaan. Suomen ensimmäinen poliisikoira on Saksasta vuonna 1909 tuotu saksanpaimenkoira Hektor von der Volmeburg. (Hormila 2019, 24-25.)

4 KOIRAN TERVEYDENHOITO

4.1 Eläinlääkäripalvelut

Ruokavirasto ja aluehallintovirastot valvovat ja ohjaavat eläinlääkintähuoltolain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista. Suomessa eläinlääkäripalveluja tarjoavat sekä yksityiset eläinlääkärit ja eläinlääkäriasemat että kunnat. Lakisääteiset ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueet vastaavat pääasiassa kuntien järjestämistä eläinlääkäripalveluista. Kuntien eläinlääkäripalvelujen järjestämisessä ohjaa ”Valtakunnallinen ohjelma eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnasta sekä kuntien järjestämistä eläinlääkäripalveluista”. (Ruokavirasto 2022.)

Suomessa laillistetut eläinlääkärit ja henkilöt, joilla on oikeus harjoittaa eläinlääkäriammattia Suomessa, on merkitty rekisteriin, jota ylläpitää Ruokavirasto. Eläinlääkärirekisterin pitäminen perustuu lakiin eläinlääkäriammattin harjoittamisesta (29/2000). Lain mukaan eläinlääkäriä voi toimia sellainen henkilö, joka on laillistettu Suomessa eläinlääkäriksi (3-5§), jolla on väliaikainen oikeus eläinlääkäriammattin harjoittamiseen (7 ja 7a§) tai jolla on oikeus väliaikaisesti ja satunnaisesti tarjota eläinlääkäripalveluja Suomessa (8§). (Ruokavirasto 2022.)

Peruseläinlääkäripalveluun kuuluvat pieneläinten hoito vastaanotolla sekä eläinlääkäriin käynnit suurelainten pitopaikkoihin. Peruseläinlääkäripalveluun kuuluvat kotieläinten terveyden- ja sairaanhoito, tuotantoeläinten terveydenhuolto ja puhelinneuvonta. Peruseläinlääkäripalvelun tulee olla saatavilla palveluiden käyttäjän kannalta kohtuullisella etäisyydellä maantieteelliset olosuhteen huomioon ottaen ja kohtuullisessa ajassa. (Ruokavirasto 2022.)

Kunnalla on velvollisuus järjestää kaikkina vuorokaudenaikoina kiireellistä eläinlääkäriapua kaikkia alueellaan olevia kotieläimiä varten. Päivystyspalvelu on järjestettävä virka-ajan ulkopuolella

yhteistoiminnassa muiden kuntien kanssa yhtä tai useampaa maa- tai seutukuntaa vastaavalla päivystysalueella. Päivystysalueella kiireellinen eläinlääkäriapu on järjestettävä niin, että suurelaimia ja pienelaimia hoitaa pääasiassa eri henkilökunta. Vain perustelluista syistä tästä eriyttämisvaatimuksesta voidaan poiketa. Asiakkaiden yhteydenottoja varten on järjestettävä keskitetty palvelu päivystysalueella. Osa yksityisistä eläinlääkäreistä ja eläinlääkäriasemista järjestää myös virkajan ulkopuolella päivystyspalveluja. (Ruokavirasto 2022.)

4.2 Yksityiset ja kunnalliset eläinlääkäripalvelut

Eläinlääkintähuoltolaissa (765/2009) ja sen nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa eläinlääkintähuollosta (1031/2009) säädetään kunnallisista ja yksityisistä eläinlääkäripalveluista. Laki ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta (410/2009) edellyttää kuntien järjestävän eläinlääkäripalveluita yhtenä osana ympäristöterveydenhuoltoa riittävän laajoilla ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueilla vuoteen 2013 mennessä. Eläinlääkärin toimien harjoittajan velvollisuudet, oikeudet ja pätevyysvaatimukset määrittelee Laki eläinlääkäriammattin harjoittamisesta (29/2000).

Yksityiset eläinlääkärit ja eläinlääkäriasemat tarjoavat yksityisiä eläinlääkäripalveluja. Ennen toimintansa aloittamista yksityisen palveluntarjoajan on tehtävä ilmoitus aluehallintovirastolle. Yrityksellä, joka tarjoaa eläinlääkäripalveluja, on oltava palveluksessaan toiminnasta vastaava laillistettu eläinlääkäri. Yksityisellä eläinlääkäripalvelujen tuottajalla on oltava toiminnan edellyttämä henkilökunta sekä asianmukaiset, toiminnan laadun ja laajuuden edellyttämät työvälineet ja toimitilat. Paikkakunnasta riippuen yksityisiltä eläinlääkäriasemilta ja eläinlääkäreiltä on saatavilla sekä erikoiseläinlääkäripalveluja että peruseläinlääkäripalveluja. (Ruokavirasto 2022.)

Kunnan velvollisuus on järjestää peruseläinlääkäripalvelut hyötyeläimille arkipäivisin. Jos näitä palveluita ei ole saatavilla yhteistoiminta-alueella myös muille kotieläimille, kunnan on järjestettävä ne myös niille. Tuotantoeläinten ennaltaehkäisevä terveydenhuolto kuuluu peruseläinlääkäripalveluihin. Tämän lisäksi kunnan on järjestettävä kaikkina vuorokaudenaikoina kiireellinen eläinlääkäriapu kaikille kotieläimille. Vapaaehtoisesti niin halutessaan kunta voi järjestää kotieläimille peruseläinlääkäripalveluja vaativampia palveluja, esimerkiksi eri alojen erikoiseläinlääkäripalveluja. Kunnan on mahdollista hankkia kiireellisen eläinlääkäriavun ja peruseläinlääkäripalvelut ostopalveluina yksityiseltä palvelun tuottajalta. Eläinlääkintähuoltolain nojalla kunnan tehtävä on huolehtia eläinlääkäripalvelujen ja elintarvikkeiden turvallisuuden valvonnan järjestämisestä ja resurssien varauksesta valtion vastuulla olevaan eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaan. (Ruokavirasto 2022.)

4.3 Koira eläinlääkäriin

On useita syitä, miksi koira viedään eläinlääkäriin vastaanotolle, eikä syyt kerro aina pahasta. Kuten ihmisten, niin myös koiran perusterveyden ylläpitoon kuuluu pennusta lähtien rokotusten antaminen. Koira käy eläinlääkärillä myös silloin, jos tarvitaan jalostusta varten viralliset kyynär- ja lonkkanivel kuvat. Eläinlääkäriltä voi hakea koiralle myös madotuksen. Nämä käynnit ovat ennalta ehkäisemistä ja koiran perusterveyden ylläpitämistä. Myös oikeanlaisella ruokavaliolla ja liikunnalla on suuri merkitys.

Aina kaikki eläinlääkärikäynnit eivät kuitenkaan ole ennaltaehkäisevää perusterveyden ylläpitoa, vaan eläinlääkäriin vastaanotolle on hakeuduttava mahdollisimman pian jonkin yllättävästi ilmeneen ongelman vuoksi. Eläinlääkäriin palveluista yleisimmin käytetään seuraavia: perusrokotukset, hampaiden hoito, haavojen hoito, leikkaukset, anaalirauhasten tyhjennys, lonkkien kuvaukset, kastroatio ja sterilisaatio, ihon hoito, tutkimukset, myrkytysten hoito sekä eutanasia. (Lindblom 1989, 155-156.)

4.3.1 Rokotus

Tarttuvien tautien leviämisen ehkäisemiseksi koiran rokottaminen on tärkein toimenpide. Jotta koiranpennun kanssa voi osallistua ohjattuihin koulutuksiin sekä pentutapaamisiin, pitää sillä olla voimassa oleva rokotussuoja. Yleisimmin koiranpennut rokotetaan 12 viikon ikäisestä alkaen, mutta koiranpentu on mahdollista myös varhaisrokottaa 7-9 viikon ikäisenä. Koiranpennulle annetaan ensimmäinen rokotus 12 viikon ikäisenä, toinen 16 viikon ikäisenä ja kolmas yhden vuoden ikäisenä. Tämän jälkeen koira tulisi rokottaa kahden tai kolmen vuoden välein. (Lindblom 1989, 78.)

Koiralle annetaan rokotukset raivotautia, penikkatautia, tarttuvaa maksatulehdusta, kennelyskää ja parvovirusta vastaan. Kennelyskän osalta rokotus annetaan uudelleen joka vuosi ja muiden rokotusten osalta kolmen vuoden välein. Rokotusten lisäksi koiran monipuolinen, laadukas ja terveellinen ruokavalio on olennainen osa koiran hyvinvointia. Kun koira on hyväkuntoinen, sillä on vastustuskykyä kaikkia sairauksia vastaan. (Lindblom 1989, 78.)

4.3.2 Kastratio

Kastratio kannattaa tehdä riittävän nuorelle koiralle, jotta sille ei kehity sukukypsyyden myötä voimakasta kiinnostusta narttukoiriin. Kastration katsotaan vähentävän koiran kiinnostusta narttuihin, stressitasoa sekä parempaa kykyä työskennellä eri tilanteissa, kun koira pystyy keskittymään narttukoirista tulevista hajuista huolimatta keskittyneesti. Kastratiolla on positiivinen vaikutus myös merkkailuun. Erityisesti vanhoille ja leikkaamattomille koirille kastratio vähentää koirille tyypillisten eturauhasvaivojen riskiä. Kastratiolla pystytään ehkäisemään myös kiveskasvaimia sekä peräaukon kasvainten ja tyrän riskiä. Kastroinnin jälkeen tulevat hormonimuutokset vähentävät koiran aineenvaihduntaa ja lisäävät sen ruokahalua. Tämän vuoksi on tärkeää tarjota koiralle riittävän kuitupitoista ruokaa, ettei koiran vatsa tuntuisi tyhjältä pian syömisen jälkeen. Koiran ylipaino voi johtaa moniin muihin seurauksiin ja sairauksiin, kuten ongelmiin sydämessä ja verisuonissa, diabetekseen ja nivelsairauksiin. (Evidensia.fi)

Terve uroskoira on mahdollista kastroida noin puolen vuoden ikäisenä. Uroskoira on mahdollista kastroida joko kemiallisesti tai kastratioleikkauksella. Kemiallinen kastratio tarkoittaa sitä, että koiran ihon alle asetetaan hormonia vapauttava implantti, joka saa aikaan saman vaikutuksen kuin leikkaus, mutta kestää vain 6-12 kuukauden ajan. Tämän vuoksi kemiallinen kastratio on hyvä vaihtoehto, jos pohditaan että toisiko kastratioleikkaus toivottua lopputulosta. Kastratioleikkauksessa koiralta poistetaan kivekset ihoon tehdyn viillon kautta. Kastratioleikkaus on rutiinitoimenpide, josta koira toipuu yleensä nopeasti. (Evidensia.fi)

4.3.3 Eutanasia

Koko ajan kehittyvän eläinlääketieteen ansiosta yhä vaikeampia sairauksia pystytään hoitamaan uusilla lääkkeillä ja menetelmillä. Hoidon tarkoituksena on kuitenkin aina eläimen elämänlaadun turvaaminen, ei pitkittää kärsimystä. Eutanasia eli lemmikin lopettaminen on joskus ainoa vaihtoehto eläimen tarpeettoman kärsimyksen ja kivun välttämiseksi. Omistajan päätöksentekotilanteessa eläinlääkärin arvio lemmikin voinnista saattaa olla avuksi. (Evidensia 2022.)

Eutanasia on kulttuurinen kysymys ja kaikissa kulttuureissa asia ei ole yksiselitteinen. Omassa perinteessämme koiran lopettamiseen liittyy yleensä seuraavia harkitsemisenarvoisia näkökohtia: koiralla on peruuttamaton sairaus, joka on edennyt niin pitkälle, että koiran kipua tai ahdinkoa ei voida enää hoitaa, koiran ikääntymisen tuomat muutokset huonontavat pysyvästi koiran elämänlaatua, koira on vammautunut olennaisella tavalla, koira on menettänyt keskeisten ruumiintoimintojensa hallinnan sairauden, vamman tai ikääntymisen myötä tai koiran aggressiivisuutta ei kyetä oikaisemaan niin, että ihmiset eivät olisi vaarassa. (Fogle 2004, 50.)

Evidensian mukaan koiran ja muiden pieneläinten eutanasia on kivuton ja yksinkertainen toimenpide. Ensin eläin esirauhoitetaan ja sen jälkeen nukutetaan syvästi, jonka seurauksena eläimen elintoiminnot pysähtyvät. Eläimen omistaja saa olla läsnä koko toimenpiteen ajan. (Evidensia 2022.)

4.3.4 Viralliset lonkka- ja kyynärkuvat

Kennelliiton mukaan koiran rodusta riippuen kuvaus voidaan suorittaa koiran täytettyä 12, 18 tai 24 kuukautta. Toisinaan koira voi olla vielä vuoden ikäisenä kasvuvaiheessa, mistä johtuen voi olla hyvä odottaa vielä ainakin pari kuukautta. Röntgenkuvaus suoritetaan eläinlääkärin valvonnassa. Jotta ohjeiden mukainen kuvausasento olisi mahdollinen, koira rauhoitetaan. Lausuntoa varten eläinlääkäri toimittaa kuvat Kennelliittoon. Lausunnon saaminen kestää noin viikon verran ja se toimitetaan sähköpostitse. Jos oikean ja vasemman puolen nivelten saamat asteet poikkeavat toisistaan, on koiran lopullinen lausunto huonomman nivelen mukainen. (Kennelliitto 2022.)

Uusintakuvausten johdosta koiralle annettu lausunto voi muuttua. Koiran kyynärnivelet voidaan kuvata uudelleen kuuden kuukauden kuluttua edellisestä kuvauksesta ja lonkkanivelet voidaan kuvata uudelleen aikaisintaan 12 kuukauden kuluttua.

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

5.1 Tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyössäni käytän määrällistä eli kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Kvantitatiivinen tutkimus perustuu tutkittavan asian kuvaamiseen ja tulkitsemiseen tilastojen ja numeroiden avulla. Määrällisessä tutkimuksessa ollaan kiinnostuneita erilaisista syy- ja seuraussuhteista, luokitteluista, numeerisiin tuloksiin perustuvasta ilmiön selittämisestä sekä vertailusta. (Jyväskylän yliopisto, luettu 31.8.2022.) Kvantitatiivisessa tutkimuksessa hyödynnetään määrällisyyttä eli määrien muutoksia, eroja ja jakautumia. Niiden avulla saadaan tutkittua ja kuvattua tutkittavaa kohdetta ja siinä havaittuja vaikutussuhteita sekä yhteyksiä. Määrät ja niiden muutokset muutetaan tunnusluvuiksi ja useimmiten ne analysoidaan tilastollisesti. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa tutkimuksen kohteena

oleva ilmiö pyritään hajottamaan mitattaviksi osioiksi. Kuitenkin on tärkeää muistaa, että välttämättä pelkät numerot lomakkeessa ja niistä lasketut tunnusluvut eivät sellaisinaan kerro juuri mitään vaan ne on tulkittava auki. (Ronkainen 2011, 83-84.)

Työni tutkimusmenetelmä selvisi hyvin nopeasti opinnäytetyöni aiheen vahvistumisen myötä. Poliisikoiralaitoksen toiveen mukaan tutkin työssäni poliisikoirien eläinlääkärilaskuja, joten tutkimusmenetelmä on hyvinkin tilastollinen ja matemaattinen perustuen enimmäkseen numeroihin, tilastoiva sekä mittaava.

5.2 Tutkimuksen rajaaminen

Lähdin työstämään tätä opinnäytetyötä yksin ja tämän vuoksi oli viisasta rajata jo heti alussa ai-
hetta ja kokonaisuutta siten, että tutkimuksen toteuttaminen ei koituisi liian suureksi yhdelle henki-
lölle toteuttaa, myös ajalliset resurssit huomioiden. Poliisikoiralaitoksella oli toiveena, että selvitän
eläinlääkärilaskuista ainakin akuutit ja rutiininomaiset eläinlääkärikäynnit ja eläinlääkäreihin kulu-
neet kokonaiskustannukset. Tiedossa oli, että eläinlääkärilaskut kustannuksineen arkistoidaan Po-
liisiammattikorkeakoulussa valtion hankitojen digitalisoituun palveluun nimeltä Handi. Eläinlääkäri-
laskuihin kuuluvat epikriisit, eli tarkemmat selosteet eläinlääkärikäynnin syystä sekä siellä tehdyistä
toimenpiteistä, arkistoidaan Poliisiammattikorkeakoulun käytössä olevaan Primus -järjestelmään,
jossa jokaisella poliisikoiralla on oma erillinen kansionsa.

Handista ja Primuksesta tulevan materiaalin keräämisessä mietittiin kahta eri vaihtoehtoa. Ensimmäinen ajatus oli, että minulle annettaisiin kyseisiin järjestelmiin väliaikaisesti tutkimuksen ajaksi käyttöoikeus. Toinen vaihtoehto oli se, että joku kyseisiä järjestelmiä käyttävä henkilö keräisi ai-
neiston minulle valmiiksi. Ensimmäisessä vaihtoehdossa ongelmaksi kuitenkin muodostui se, että
minun olisi pitänyt ensin anoa lupaa käyttöoikeuksia varten ja vasta sitten luvan mahdollisesti saa-
tuani, jonkun Poliisiammattikorkeakoulussa kyseisiä järjestelmiä käyttävän henkilön olisi pitänyt an-
taa minulle niiden käyttöön tarvittava koulutus. Tutkimusluvan, järjestelmiin anottavan käyttöoikeus-
luvan sekä järjestelmien kouluttamiseen katsottiin kuluvan niin paljon ylimääräistä aikaa, että asi-
assa päätettiin oikaista. Ensimmäisessä vaihtoehdossa oli myös se ongelma, että minun olisi pitä-
nyt työstää ja käsitellä tutkittavaa materiaalia Poliisiammattikorkeakoulun tiloissa, koska järjestel-
miä ei pysty kodin tietokoneella käyttämään.

Hain tutkimuslupaa tutkimustyölleni ja tutkimusluvan saamisessa kului muutama kuukausi aikaa.
Tutkimusluvan jälkeen pyysin Poliisiammattikorkeakoulun talouspuolelta apua tutkittavan materiaa-
lin eli eläinlääkärilaskujen keräämiseen. Kaksi henkilöä talouspuolelta keräsivät tutkittavan materi-
aalin minulle sähköisesti kansioon. Materiaali eli eläinlääkärilaskut ovat salassa pidettävää tietoa,

joten aineiston käsittely oli tehtävä sen edellyttämällä tavalla, eikä materiaalia voinut esimerkiksi tulostaa paperille. Olimme sopineet aineistolle tehdyn kansion hävittämisestä, kun en laskuja enää työhöni tarvitse.

Sovimme Poliisikoiralaitoksen kanssa, että koska teen työn ja tutkimuksen yksin, keskityn tarkastelemaan vain Handin kautta saatua materiaalia. Eli työstäni jätettiin tällä rajauksella pois Primukseen arkistoidut eläinlääkäreiden toimittamat epikriisit, joista olisi selvinnyt tarkemmin eläinlääkärikäynnin syyt ja tehdyt toimenpiteet. Tämän rajauksen lisäksi oli olennaista rajata miltä aikaväliltä laskuja kerätään. Pian totesimme yhdessä ohjaajani kanssa, että puolen vuoden aikana muodostuneet laskut olisivat sopiva aikaväli tälle työlle. Laskuja oli siis olennaista tulla sen verran, että niiden tutkiminen toisi kattavaa tulosta ja palvelisi Poliisikoiralaitoksen tulevaisuudessa tekemään kilpailutusta eläinlääkäripalveluista, mutta olisi kuitenkin realistisesti helposti toteutettavissa yhden henkilön opinnäytetyössä.

Opinnäytetyössäni tutkin poliisikoirien eläinlääkärilaskuja, jotka on kerätty valtion hankintojen digitalisoidusta palvelusta Handista. Laskut on koottu keskitetysti tietyltä aikaväliltä ja olen tutkinut noin puolen vuoden otantaa. Laskujen aikaväli kohdistui vuoden 2021 ensimmäiselle puoliskolle, eli ajalle 1.1.2021 - 30.6.2021. Tällä aikavälillä tutkittavia laskuja muodostui yhteensä 212 kappaletta.

Laskuja läpi käydessäni mieleeni heräsi kysymyksiä, joihin en vastauksia löytänyt laskuista, joten päätin haastatella lisäkysymyksillä Poliisikoiralaitosta. Tein haastattelun sähköpostitse ja esitetyt lisäkysymykset ovat tämän työn liitteenä. Haastateltava henkilö halusi pysyä anonyyminä, joten vastaajaksi ja lähteeksi on nimetty Poliisikoiralaitos. Haastattelun vastaukset olen sisällyttänyt tämän työn tekstiin. Haastattelu olisi ollut mielekästä toteuttaa kasvokkain, mutta ajallisesti parhaimmaksi tavaksi muodostui sähköposti.

Tutkittava materiaali kattaa puolen vuoden ajalta koko Suomen alueelta poliisikoirien eläinlääkärikulut. Maantieteellisesti katsottuna tutkittava aineisto antaa siis kattavan tiedon kaikkien poliisikoirien terveyskuluista. Huomioon on kuitenkin hyvä ottaa se, että poliisikoiria on määrällisesti enemmän esimerkiksi pääkaupunkiseudulla, kuin Pohjois-Suomessa. Näin ollen voimme odottaa, että esimerkiksi Helsingissä eläinlääkärikäyntejä on suhteessa enemmän kuin Rovaniemellä.

5.3 Tutkimuksen kulku

Kun tutkittavan aineiston eli eläinlääkärilaskujen määrä selvisi, kävin ensin läpi kertaalleen tutkittavan aineiston ja silmäilin, paljonko kustakin laskusta tietoja saa irti. Laskut saattoivat olla keskenään hyvinkin erilaisia, johtuen eri eläinlääkäreiden käyttämistä laskutuspalveluista ja laskujen

muotojen erilaisuudesta. Kun sain kartoitettua, että mitä tietoja pystyn laskuista esiin saamaan, lähdin rakentamaan tutkimuskysymyksiä. Laskuista ilmeni helposti laskujen kokonaissummat, mutta esimerkiksi se, mistä kokonaissumma koostui, saattoi jäädä joistakin laskuista epäselväksi. Laskujen läpikäynti oli melko hidasta, koska laskuja piti tutkia tietokoneella ja yksi lasku kerrallaan. Kävin aineiston läpi yhteensä neljä kertaa ja poimin sieltä sellaiset tiedot ylös, jotka koin tarpeellisiksi. Kun olin käynyt läpi aineiston ja kerännyt siitä tiedot, aloin tehdä laskutoimituksia ja niiden tulosten perusteella loin kaavioita tähän työhön. Avaan tuloksia enemmän auki kirjallisesti. Työhön pyrin saamaan laajaa kirjallisuutta tukemaan teoriaa, jota käsittelen työni alussa ennen tutkimustuloksia.

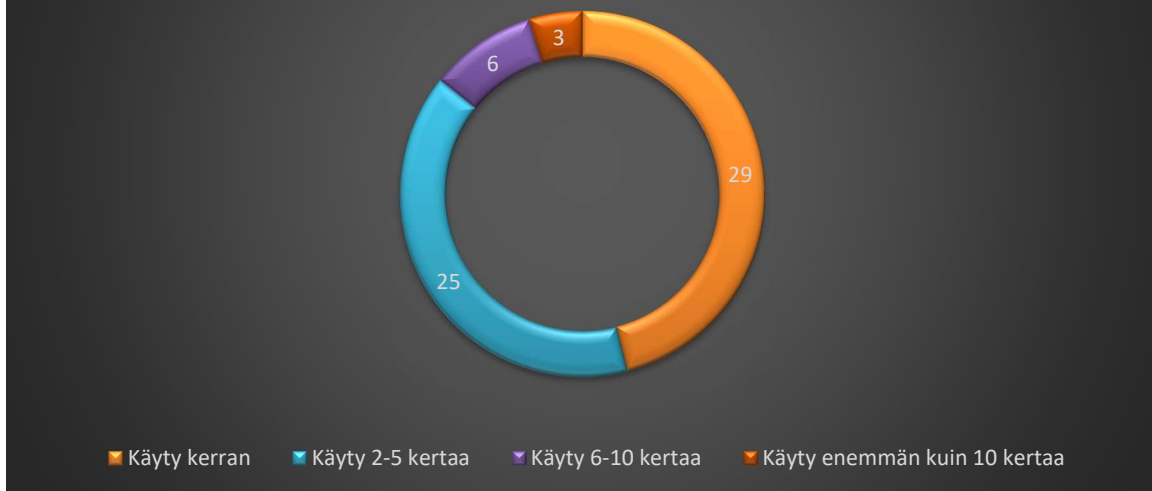
6 TUTKIMUSTULOKSET

Tähän opinnäytetyöhön kerättiin ajalta 1/2021 - 6/2021 eläinlääkärilaskuja. Laskuja kertyi ensimmäiseltä puolelta vuodelta yhteensä 212 kappaletta. Laskut on kerätty valtion käyttämästä Handi-palvelusta, josta löytyy kootusti valtion tekemät hankinnat digitaalisessa muodossa. Tutkittavaa aineistoa kertyi reilusti, ottaen huomioon sen, että yksi eläinlääkärilasku saattoi sisältää vähintään kolme sivua tekstiä. Ensimmäinen sivu koostui virallisesta laskusta ja seuraavat sivut avasivat tarkemmin vastaanotolla tehtyjä toimenpiteitä, käynnin syitä, diagnooseja sekä lopputuloksia ja hoitomuotoja. Tarkemmat epikriisit on kuitenkin jätetty tämän tutkimuksen ulkopuolelle. Pelkkä aineiston läpi käyminen vei tämän opinnäytetyön tekemisestä suuren osan aikaa.

6.1 Käytetyt eläinlääkärit

Puolen vuoden aikana valtion omistamia koiria käytettiin yhteensä 63 eri eläinlääkärillä. Näistä eläinlääkäreistä 29 kpl eli suurin osa oli sellaisia paikkoja, joissa käytiin vain kerran. Seuraavaksi eniten eli 25 kpl oli eläinlääkäreitä, joissa käytiin kahdesta viiteen kertaan. Kuudessa eläinlääkärissä käytiin kuudesta kymmeneen kertaa ja kolme eläinlääkärinä olivat sellaisia, joissa käytiin enemmän kuin kymmenen kertaa (Kaavio 1). (Handi)

Käytetyt eläinlääkärit 63 kpl, käyntien määrä

Kaavio 1. Käytettyjen eläinlääkäreiden kokonaismäärä ja käyntikerrat.

Suurin osa käytetyistä eläinlääkäreistä sijaitsivat Etelä-Suomessa ja pääkaupunkiseudulla. Pohjoisimmat eläinlääkärikäynnit olivat Rovaniemellä. Lapin poliisilaitoksella on poliisikoiria ja pohjoisimmat sijaitsevat Rovaniemellä sekä Kemi-Torniolla. (Poliisikoiralaitos)

Käytetyistä eläinlääkäreistä suurin osa olivat erityislääkäreiden vastaanotoilla. Puolen vuoden las-kuotannasta kävi ilmi, että kaupungin eläinlääkäriä oli käytetty vain kerran, Rovaniemellä. Poliisi pyrkii saamaan koiran kerralla kuntoon, jotta käyntejä ja sairauksia tulisi mahdollisimman vähän. Kunnaneläinlääkäreiden resurssit sekä erikoisosaaminen ovat melko rajallisia, joten on koettu toimivammaksi käyttää heti yksityisiä eläinlääkäripalveluita. (Poliisikoiralaitos)

Helsingin kaupungin sivuilla kerrotaan, että Helsingin kaupungilla ei ole omaa eläinlääkärivastaanottoa. Helsingin kaupungin mukaan kaupungissa toimii useita yksityisiä pieneläinklinikoita sekä niiden lisäksi yliopistollinen eläinsairaala, joista voi varata ajan eläinlääkäripalveluita tarvitsevalle eläimelle. (Helsingin kaupunki, 2021.)

6.2 Neljä käytetyintä eläinlääkäriä

Puolen vuoden aikana poliisikoirien eläinlääkärikäynteihin neljä käytetyintä eläinlääkärinvastaanottoa olivat Omaeläinklinikka Oy, Evidensia Eläinlääkäripalvelut Oy, Eläinlääkäriasema Helmi Oy ja

AitoVet Oy. Tähän tutkimukseen kerättyjen laskujen määrästä (212kpl) yhteensä 106 laskua eli puolet kokonaismäärästä (50%) oli laskutettu näiltä viideltä edellä mainitulta eläinlääkäripalvelulta. (Handi)

6.2.1 Omaeläinklinikka Oy

Eniten laskuja tuli Omaeläinklinikka Oy:ltä, kun laskuja oli 35 kpl. Kotisivujensa mukaan Omaeläinklinikalla on 11 pieneläinklinikkaa ja pieneläinsairaalaa ympäri Suomea ja yritys työllistää noin 400 eläinlääkinnän ja eläinten hoidon asiantuntijaa. Omaeläinklinikalla on hätätapausten varalta päivystyspalvelu 24/7 Helsingissä ja Jyväskylässä. Omaeläinklinikalla on toimipisteet Jyväskylässä, Hämeenlinnassa, Riihimäellä, Lohjalla, Helsingissä kaksi, Kirkkonummella, Turussa kaksi, Espoossa ja Nummelassa. (Omaeläinklinikka 2022.) Poliisikoirien eläinlääkäripalveluihin Omaeläinklinikkaa käytettiin eniten Helsingissä, laskujen mukaan yhteensä 33 käyntiä puolen vuoden aikana. Helsingin lisäksi kerran käytettiin Hämeenlinnassa ja Kuopiossa sijaitsevia Omaeläinklinikan vastaanottoja. (Handi)

6.2.2 Evidensia Eläinlääkäripalvelut Oy

Toiseksi käytetyin eläinlääkäri oli Evidensia Eläinlääkäripalvelut Oy. Yrityksen palveluita käytettiin yhteensä 28 kertaa puolen vuoden aikana poliisikoirien terveyden ylläpitoon. Evidensialla on Suomessa 40 eläinlääkäriasemaa ja -sairaalaa. Heiltä löytyy pieniä lähiklinikoita sekä ympäri vuorokauden palvelevia eläinsairaaloita. Evidensian jokainen eläinlääkäriasema on eläinlääkärin paikallisesti johtama omanlainen kokonaisuus, niin varusteluiltaan, erikoisosaamiseltaan kuin palveluiltaan. Evidensia mukaan heidän eläinlääkäriasemiaan yhdistää laadukas, tutkittuun tietoon perustuva eläinlääketiede. (Evidensia 2022.)

Evidensialta löytyy eläinlääkäriasemia Helsingistä (8kpl), Espoosta (2kpl), Vantaalta (2kpl), Keravalta, Nurmijärveltä, Järvenpäästä, Lohjalta, Mäntsälästä, Lahdesta, Hämeenlinnasta, Salosta, Kouvola, Akaasta, Haminasta, Valkeakoskelta, Turusta, Raisiosta, Tampereelta (2kpl), Naantalista, Kalantista, Lappeenrannasta, Raumalta, Porista, Seinäjoelta (2kpl), Kuopiosta, Oulusta ja Rovaniemeltä. Näistä kahdeksan toimipaikkaa on auki 24h. Jotkut toimipaikat on auki puoleen yöhön saakka. (Evidensia 2022.)

Puolen vuoden aikana poliisikoiria on käytetty yhdeksällä eri paikkakunnalla eläinlääkärisissä Evidensialla. Nämä paikkakunnat ovat Seinäjoki (9 käyntikertaa), Hamina (3 käyntikertaa), Raisio (6

käyntikertaa), Tampere (5 käyntikertaa), Mäntsälä, Lappeenranta, Hämeenlinna, Rovaniemi ja Helsinki. (Handi 2022.)

6.2.3 Eläinlääkäriasema Helmi Oy

Kolmanneksi käytetyin eläinlääkäripalvelu puolen vuoden aikana oli Eläinlääkäriasema Helmi Oy. Poliisikoiria käytettiin yhteensä 18 kertaa kyseisessä eläinlääkärisssä. (Handi 2022.)

Kotisivujensa mukaan Eläinlääkäriasema Helmi on täysin kotimainen, yksityinen ja pieni eläinlääkäriasema ja sijaitsee Janakkalan Tervakoskella. Heidän palveluihinsa kuuluu perustoimenpiteet ja peruskirurgia, pieneläinten hammashoidot, haastavimpienkin sisätautipotilaiden jatkotutkimukset ja he ottavat vastaan myös päivystystyyppisesti akuuttipotilaita. (Eläinlääkäriasema Helmi 2022.)

Eläinlääkäriasema Helmen etu on ainakin hyvä sijainti. Eläinlääkäriin pääsee helposti pääkaupunkiseudulta päin ja Hämeenlinnasta, eli Poliisikoiralaitoksen sijainnista, on matkaa vain noin 25 kilometriä.

6.2.4 AitoVet Oy

AitoVet Oy:n palveluja käytettiin puolen vuoden aikana yhteensä 15 kertaa. (Handi 2022.) AitoVet sijaitsee Kouvolassa, noin 15 minuutin ajomatkan päässä keskustasta. Kotisivujensa mukaan AitoVet on yksityinen ketjuun kuulumaton erikoisosaamisen eläinlääkäriasema. Heiltä löytyy pieneläinklinikka, jossa eläinpotilaita hoitaa neljä pieneläinlääkäriä ja kymmenkunta hoitajaa sekä kaksi fysioterapeuttia. Heillä on myös suurelänklinikan palveluita tarjolla hevosille. (AitoVet 2022.)

Muita useammin käytettyjä eläinlääkäripalveluita olivat Jyväskylässä sijaitseva AlmaVet Oy (10 käyntikertaa), Rovaniemellä sijaitseva Roivet (8 käyntikertaa), Helsingissä sijaitseva Helsingin yliopistollinen eläinsairaala (6 käyntikertaa) sekä Veikkolassa sijaitseva Anident, jossa käytiin yhteensä 5 kertaa. Anident on erikoiseläinlääkäri, jossa hoidetaan hammas- ja leukapotilaita, juurihoitoja ja oikomisiasia.

7 ELÄINLÄÄKÄRIKÄYNTIEN SYYT

Puolen vuoden aikana eläinlääkärissä käytiin poliisikoirien kanssa yhteensä 212 kertaa. Suurin osa eli 144 käyntiä johtui akuutista syystä. Eli koiralle on tullut jokin äkillinen haitta, vika tai vamma, joka tarvitsee hoitoa. Toiseksi eniten poliisikoiria käytettiin eläinlääkärin vastaanotolla rokotusten vuoksi, näitä käyntejä oli puolen vuoden aikana yhteensä 39 kertaa. Kolmanneksi eläinlääkärikäynnin syyksi nousi eutanasia, joita tehtiin puolen vuoden aikana yhteensä 11 kappaletta. Yhdeksän kertaa poliisikoirat kävivät kastraatiossa sekä virallisissa lonkka- ja kyynärkuvauksissa. (Handi)

Poliisikoiralaitoksen mukaan kaikilta rekisteröidyiltä koirilta otetaan lonkka- ja kyynärkuvat. Jalostukseen pyydetyiltä koirilta tutkitaan kaikki sellainen, mitkä ovat kyseisen rodun vaatimukset jalostuskäyttöön.

Lähtökohtaisesti kastraatiota tai sterilisaatiota ei tehdä koiralle. Kyseisiin toimenpiteisiin täytyy olla aina jokin perusteltu syy ja kaikki tapaukset käsitellään tapauskohtaisesti ja perusteellisesti. Lähtökohtaisesti ensin tehdään kemiallinen kastratio ja sitten seurataan miten se vaikuttaa ja sen jälkeen, jos on tarvetta ja kemiallisesta kastraatiosta saatiin apu, niin tehdään itse kirurginen operatio. (Poliisikoiralaitos)

Steriloinnilla voi olla vaikutusta koiran käyttäytymiseen ja sillä voidaan rajata joitain häiriökäyttäytymisen muotoja. Uroksen sukupuolihormonien tuotanto estyy tai tarkemmin sanottuna vähentyy huomattavasti sterilisoinnin myötä. Tällöin uros ei todennäköisesti tunne yhtä voimakasta tarvetta merkitä reviiriään virtsalla tai aggressiivisuutta toisia uroksia kohtaan. Se ei myöskään enää kiinnostu muiden koirien hajumerkinnöistä. Steriloinnin ei kuitenkaan pitäisi vaikuttaa koiran saalistus- tai reviiriaggressioon, pelkopuremiseen tai vahtimistaipumukseen. (Fogle 2004, 47.)

7.1.1 Akuutit käynnit

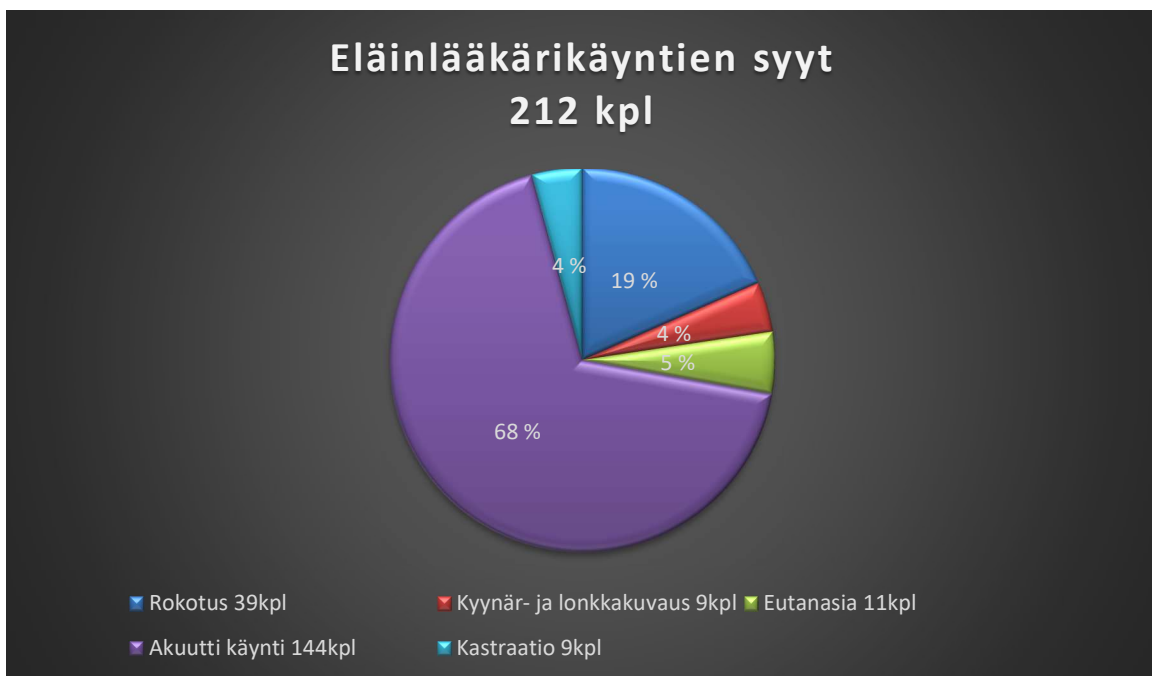
Yksi syy poliisikoiran akuutille eli kiireelliselle eläinlääkärikäynnille voi olla hypoteettisesti esimerkiksi myrkytys. Koirat ovat luonteeltaan uteliaita ja ne tutkivat ympäristöään haistelemalla sekä suullaan eli myös maistelemalla. Esimerkiksi huumekoiralla on suurempi riski saada elimistöön sellaista ainetta, joka ei ole koiran terveydelle hyväksi. Koiraohjaajien peruskoulutuksessa käsitellään tätä asiaa paljon ja ohjaajat opetetaan ehkäisemään ko. vahinkoja ja toimimaan oikein mahdollisessa myrkytystilanteessa (Poliisikoiralaitos). Yleensä koira joko syö tai hengittää myrkyä tai myrky imeytyy koiran ihon läpi elimistöön. Myrkytys vaikutus luultavimmin kohdistuu siihen elimistön osaan, jonka kanssa se joutuu suoraan kosketukseen. Näitä elimistön osia voivat olla esimerkiksi

ihokudos, hengityselin tai ruoansulatuskanava. Jos myrky pääsee imeytymään koiran verenkiertoon, sen vaikutus voi ulottua elintärkeisiin elimiin kuten sydämeen, aivoihin tai maksaan. (Fogle 2004, 414-415.)

Akuuteissa eläinlääkärikäynneissä näkyi yhtenä syynä esimerkiksi todettu kapi eli syyhypunkki. Se on koirien ulkoloinen, joka aiheuttaa suurinta ihoärsytystä. Syyhypunkki aiheuttaa kapia. Syyhypunkki on mikroskooppisen pieni, mutta erittäin tarttuva loinen. Kun koiran iho kutisee kovin kapin vuoksi, se järsii, nuolee ja raapii tartunta-aluetta aiheuttaen iholle lisävaurioita. Kapissa korvat ja kyynärpäät tulehtuvat ja niistä irtoaa myös karva. Kapi voi kohdistua myös kasvoihin tai rinnukseen. Koira raapii itseään tiiviisti. (Fogle 2004, 164.)

Syyhypunkit kaivautuvat muutaman millimetrin syvyyteen ihoon munimaan ja tämän vuoksi niitä voi olla joskus vaikea todeta ihonäytteestä. Verestä voidaan mitata kapin vasta-aineet. Kapia on syytä epäillä koiralla, jos se raapii itseään voimakkaasti taudin tunnusmerkistön mukaisesti ja jos se on ollut viime viikkoina tekemisissä muiden koirien, kettujen tai eläinten kanssa, joilla voi olla kapia. Koiran reagointi kapilääkitykseen on myös merkki taudista. Koira hoidetaan lääkkeellä, jota annetaan usean viikon ajan ja tarvittaessa myös pestään kapiin tarkoitetulla shampooolla. (Fogle 2004, 164.)

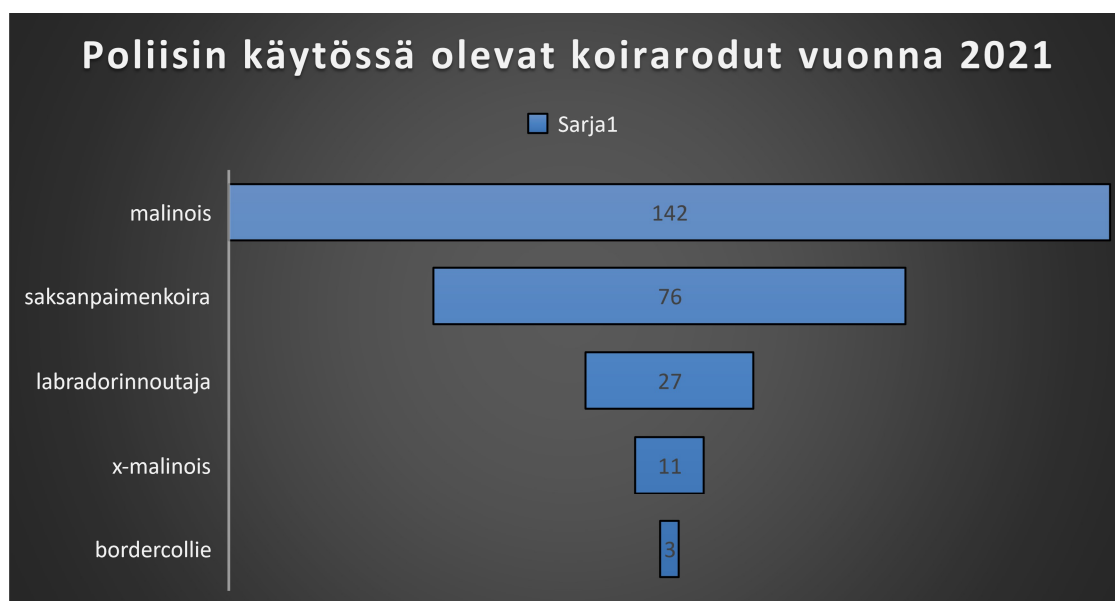
Kaavio 2. Eläinlääkärikäyntien syyt.

Muita akuuttien käyntien syitä ovat esimerkiksi olleet: haava jalassa, ripulointia, oksentelua, hampaiden oireilua, haljennut kynsi, korvavaiva, jaloissa olevaa ihorikkoa, suun kitalaessa oleva vierasesine, anaalirauhaset, päässä tai niskassa oleva kipu, suolisto-oireet, patti päässä, perärauhanen. Käyntien syyt voivat vaihdella hyvin paljon ja joihinkin oireisiin ja vaivoihin löydetään ratkaisu ensimmäisellä lääkärikäynnillä, mutta joissakin tapauksissa eläinlääkäriässä käyntikertoja voidaan tarvita useampikin.

8 POLIISIN KÄYTÖSSÄ OLEVAT KOIRAT VUONNA 2021

Poliisikoiralaitokselta saadun tiedon mukaan poliisikoirat ovat pääosin uroksia. Syitä tähän asiaan ei ole suoranaisesti etsitty, mutta voi olla, että esimerkiksi partiokoiran koetaan olevan uskottavampi, jos se on uros. Esimerkiksi henkilön kiinniottoon liittyvissä tilanteissa usein varaudutaan voimankäyttöön ottamalla koira mukaan. Tilanteessa sitten koiralla voidaan uhata ja viime kädessä sitä voidaan käyttää henkilön kiinniottamiseen. Varautuminen ja uhkaaminen koiralla on paljon yleisempää käyttäminen ja ehkä silloin uros on vakuuttavampi kuin narttu. Toiset koiranohjaajat pitävät narttujen juoksuja ongelmallisina. Yhtenä syynä urosten suureen määrään voi myös olla kulttuuriset syyt eli otetaan uros kun aina ennenkin on ollut uroksia. Tällä hetkellä partiokoirissa ei ole yhtään narttua. Etsintäkoirista vajaa 10% on narttukoiria. (Poliisikoiralaitos)

Poliisin eniten käyttämät rodut ovat belgianpaimenkoira malinois ja saksanpaimenkoira. Poliisin käyttämät rodut ja määrät jakautuvat seuraavan kaavion mukaisesti:

Kaavio 3. Poliisin käytössä olevat koirarodut vuonna 2021.

Kaavion lisäksi poliisilta löytyy myös 1 kpl parsonrusselinterrieri, 1 kpl kultainennoutaja, 1 kpl si-leäkarvainen noutaja ja 1 kpl viiriäiskoira. Poliisikoiria on ollut tutkimuksen aikaan käytössä yhteensä 263 kpl. (Poliisikoiralaitos 2021)

Poliisilla on joskus ollut käytössään myös esimerkiksi rottweiler rotua, mutta on todennäköistä, ettei ko. rodun ominaisuudet olleet parhaat mahdolliset poliisikoiran työhön ja siksi ohjaajat eivät ole halunneet niitä enää. Poliisikoiralaitos hankkii kaikki poliisikoirat. Ohjaaja saa esittää toiveita rodusta, sukupuolesta, kennelistä ja ajankohdasta milloin uuden koiran haluaa. Tällä hetkellä ei ole mitään erityistä kasvua tai laskua rotujen kesken. (Poliisikoiralaitos)

9 ELÄINLÄÄKÄRIKÄYNTIEN KUSTANNUKSET

Poliisikoirille ei ole otettu vakuutuksia, joten eläinlääkärikuluista ei tule korvauksia. Poliisikoiralaitos päättää kaikista toimenpiteistä, mitkä koskevat poliisikoiria ja niiden hoitoa sekä ylläpitoa, koska Poliisikoiralaitos omistaa jokaisen poliisikoiran ja myös maksaa niistä aiheutuvat kustannukset. Kun poliisikoira jää työstään eläkkeelle, se siirtyy ohjaajansa kustannettavaksi. Valtio maksaa koiran mahdollisen eutanasian sekä tuhkauksen, kun koiran on tullut aika siirtyä ajasta ikuisuuteen. (Poliisikoiralaitos)

Puolen vuoden aikana poliisikoirien eläinlääkärilaskuja muodostui yhteensä 212 kappaletta. Näiden laskujen yhteenlaskettu kokonaissumma oli 53.299,6 euroa. Kuluista 3,3% eli 1763,04 euroa muodostui virallisista kyynär- ja lonkkakuvauksista, kastraatioiden osuus summasta on 4,95% eli 2638,46 euroa, eutanasioiden osuus summasta on 4,5% eli 2414,45 euroa ja rokotusten osuus 3,98% eli 2123,94 euroa. Akuutit käynnit muodostivat kokonaissummasta suurimman osan. Akuutteihin käynteihin meni yhteensä 44.359,71 euroa, mikä on 83,23%. (Handi 2022.)

Eläinlääkärikohtaisesti hinnat vaihtelivat jonkin verran rutiininomaisten käyntien suhteen, eli rokotusten, virallisten kuvausten, kastraatioiden ja eutanasioiden osalta. Maksuihin vaikutti esimerkiksi se, tehtiinkö samalla käyntikerralla koiralle myös jotain muita toimenpiteitä. Yhdellä käyntikerralla suoritettavat useammat eri toimenpiteet voi laskea hintaa esimerkiksi rokotuksella. Hinnan alennukseen saattoi vaikuttaa myös se, jos yhdellä käyntikerralla hoidettiin kahden eri koiran asioita. Laskujen mukaan virallisten lonkka- ja kyynärnivelkuvausten hinnat vaihtelivat 180 - 230 euron välillä. Kastraatioiden hinta vaihteli 165 – 506 euron välillä. Kastraation hintaan vaikuttaa paljon se, millä toimenpiteellä kastratio suoritetaan. Eutanasian hinta vaihteli 30 – 404 euron välillä. Rokotusten hinta vaihteli 44 – 79 euron välillä. Rokotus muun toimenpiteen yhteydessä oli jossakin paikassa alle 20 euroa. (Handi 2022.)

10 TUTKIMUSKYSYMYKSET JA VASTAUKSET

Tässä luvussa esitän tiiviisti tutkimukselleni luomat kysymykset, joihin etsin laskuista vastauksia. Olen kirjoittanut vastaukset auki lyhyesti kysymyksen alle. Työssäni käsittelen kysymykset ja vastaukset laajemmin auki.

Opinnäytetyöni tutkimuskysymykset olivat:

1) Montako laskua on tullut tutkittavalta ajalta poliisikoirien eläinlääkärikäynneistä?

212 kappaletta.

2) Kuinka paljon eläinlääkärikulujen kokonaiskustannukset ovat tutkittavalta ajalta?

53.299,60 euroa.

3) Kuinka suuri osa kustannuksista on muodostunut akuuteista ja muista käynneistä?

Akuutit käynnit muodostivat kuluista 44.359,71 euroa ja muut käynnit muodostivat 8939,89 euroa.

4) Mitä muut käynnit pitivät sisällään?

Kastraatiot, rokotukset, viralliset kuvaukset ja eutanasiat.

5) Kuinka montaa eri eläinlääkärinä käytettiin?

63 eri eläinlääkärinä.

6) Mitkä olivat neljä käytetyintä eläinlääkärinä?

Omaeläinklinikka Oy, Evidensia Eläinlääkäripalvelut Oy, Eläinlääkäriasema Helmi, AitoVet Oy.

7) Montako poliisikoira on tutkittavana aikana käytössä?

263 koira.

8) Mitkä ovat käytössä olevien poliisikoirien rodut ja niiden määrät?

Malinois 142 kpl, saksanpaimenkoira 76 kpl, labradorinnoutaja 27 kpl, x-malinois 11, bordercollie 3 kpl, parsonrusselinterrieri 1 kpl, kultainennoutaja 1 kpl, sileäkarvainen noutaja 1 kpl, viiriäiskoira 1 kpl.

11 YHTEENVETO JA POHDINTA

Tämä oli minulle mielekäs aihe kirjoittaa opinnäytetyö. Uskon, että tämän kirjoittamisessa ja eläinlääkärilaskujen tulkitsemisessä oli eduksi se, että on itsekkin ollut koko ikänsä koirien kanssa tekemisissä, käyttänyt eläinlääkäreissä ja käynyt läpi koirien kautta erilaisia sairauksia. Poliisikoiran ohjaajalla on mielestäni suuri vastuu ja työ, jotta hän ensinnäkin saa koulutettua itselleen hyvän ja toimivan työkaverin, mutta ennen kaikkea myös ylläpidettyä työkaverin hyvää toimintakykyä, jotta työt tulevat hyvin hoidetuksi. Poliisikoiran ohjaaja harvemmin, jos koskaan, lähtee töihin ilman koiraansa ja näin ollen on vastuussa koko työvuoron ajan itsensä lisäksi myös toisesta osapuolesta.

Poliisikoirien eläinlääkäripalveluihin puolen vuoden aikana kulunut euromäärä voi kuulostaa suurelta. Tämä summa ei kerro edes kokonaiskuluja, mikä poliisikoiriin kaikkienensa menee. Eläinlääkärikulujen vuoksi rahaa menee myös koirien varusteisiin, koulutuksiin, ylläpitoon ja ravintoon, poliisikoiran ohjaajan kuukausittaiseen lisäpalkkioon ja hoitoihin hyväksytyissä koirahoitoloissa sekä koiran ja ohjaajan mahdollisiin harrastuksiin. Mielestäni mielenkiintoinen opinnäytetyön aihe seuraavalle olisi ottaa vertailuun poliisikoirien kulujen rinnalle jokin muu poliisin käyttämä voimankäytön väline. Esimerkiksi virka-ase kustantaa puolen vuoden aikana poliisille varmasti kokonaisuudessaan vähemmän, kuin poliisikoira. Virka-ase kuitenkin yksittäisenä hankintana on myös arvokas, sitäkin pitää huoltaa ja joskus voi olla, että aseeseen tarvitsee hankkia jokin uusi osa tai korjata sitä, myös patruunat maksavat. Poliisi käyttää puolen vuoden aikana suhteessa huomattavasti vähemmän virka-asetta, kuin poliisikoiraa. Poliisikoiraa käytetään erilaisissa tilanteissa ja varmasti lähes joka vuorossa. Poliisikoira on monipuolinen ja tehokas. Siihen nähden, kuinka monta pakenevaa rikollista poliisi on saanut kiinni poliisikoiraa hyödyntäen, montako palosyytä on saatu selville koiran avulla, montako kätköä on löydetty tai montako ihmishenkeä on pelastettu, niin eläinlääkärikuluihin mennyt summa on olematon.

Rutiininomaiset eläinlääkärikäynnit olisi mielestäni viisasta keskittää joillekin tietyille eläinlääkäripalvelujen tarjoajille. Nämä ovat sellaisia käyntejä, jotka jokainen poliisikoira käy jossain vaiheessa, ja puolen vuoden aikana nämä kulut muodostivat noin 20 % kokonaiskuluista. Akuutteihin käynteihin

ei välttämättä pysty vaikuttamaan, koska käyntien syyt ovat hyvin vaihtelevat. Akuutteihin käynteihin voi kulua rahaa myös sen vuoksi, kun oireen syytä paikannetaan ja selvitetään, kuinka ongelma saadaan parhaiten hoidettua. Esimerkiksi hammasvaivoihin voi mennä tuhansia euroja. On hyvä huomata, että useimmiten akuutti eläinlääkärikäynti voi tulla kalliimmaksi, kuin rutiinikäynti. Tämän työn tutkimuksen lopputuloksena voidaan todeta, että vuonna 2021 ensimmäisen puolen vuoden aikana käynneistä 68% oli akuutteja käyntejä ja kustannuksia katsoessa tämä tekee jo 83,2%.

Olin ajatellut, että Suomessa suurin osa poliisikoirista on saksanpaimenkoiria. Uskon myös, että moni suomalainen minun lisäksi uskoo samaan. Voimme todeta yhdessä, että belgianpaimenkoira on jo nostanut suurempaa suosiota poliisikoirana kuin saksanpaimenkoira ja vuonna 2021 Suomen poliisilla on käytössään kaksi kertaa enemmän belgianpaimenkoiria kuin saksanpaimenkoiria. Yllätyin myös siitä, kuinka monta muuta rotua poliisilla on käytössään, mutta niistä harva tietää. Rotujen joukossa oli myös sellaisia koiria, joista itsellenikään ei ole juurikaan mitään tietoa ennestään.

Toinen yllättävä asia oli itselleni se, että mielessäni olin ajatellut poliisin käyttävän enemmän julkisia eli kunnallisia eläinlääkäripalveluita. Oma ajatukseni kääntyi tähän ehkä siksi, koska poliisikoirat ovat Suomen valtion omistamia ja näin ollen voisi ajatella, että niitä pyrittäisiin hoitamaan lähtökohteisesti kunnallisissa palveluissa. Asiaa tutkiessani ja tietoa hakiessani kuitenkin ymmärsin, miksi näin ei ole. Jos poliisikoira joutuu akuutin syyn vuoksi eläinlääkärin pakeille, voi olla, ettei kunnallinen eläinlääkäripalvelu ole parhaiten saatavilla. Myös useimmiten kunnallisella eläinlääkärillä on suppeammat mahdollisuudet hoitaa koira, jos koira tarvitsisi esimerkiksi purukalustoon liittyvän toimenpiteen tai muun isomman ja vaativamman operaation. Tällöin joutuisi suurella todennäköisyydellä kuitenkin menemään jollekin toiselle eläinlääkärille, joten kaikkien edun mukaista on kävellä suoraan yksityiselle eläinlääkäriasemalle ja saada koira hoidettua kerralla kuntoon.

Eläinlääkärilaskuja tutkiessani huomasin, että vaikka puolen vuoden aikana on käytetty suhteellisen montaa eri eläinlääkärinä, korostui siellä kuitenkin suurimpien ja yleisimmin poliisin käyttämät eläinlääkäripalvelut. Poliisikoiralaitoksen eläinlääkäripalveluiden kilpailutusta ajatellessa voisinkin ehdottaa, että nämä jo nyt eniten käytetyt eläinlääkäripalvelut otettaisiin erityisesti kilpailutuksessa huomioon. Useimmiten isoimmat eläinlääkäriketjut ovat sellaisia, joiden palveluita on saatavilla ympäri Suomen. Pohjois-Suomessa välimatkat ovat suurempia ja eläinlääkäreitä ei ole välttämättä niin helposti saatavilla, kuin esimerkiksi Uudellamaalla.

Eläinlääkärilaskujen analysointia vaikeutti joidenkin laskujen kohdalla se, että ei tiennyt, mistä jokin koiran akuutti eläinlääkärikäynti johtui. Kaikissa laskuissa ei ollut avattu tarkemmin käynnin syytä ja koiran vointia. Itseäni olisi kiinnostanut tietää, kuinka usein poliisikoirien akuutit eläinlääkärikäynnit

johtuivat esimerkiksi työssä sattuneesta vahingosta. Eli onko koira saanut osua terä- tai ampuma-aseesta, onko varasta kiinniottaessaan juossut huonoon paikkaan ja loukannut itsensä, onko haistellessa mennyt epäsojivaa ainetta koiran limakalvoille tai suuhun saakka yms. Myös kaikista eutanasia-laskuista ei ilmennyt, miksi koira lopetetaan. Tähän olisi ollut mielestäni myös mielenkiintoista saada tietää, jos koira on jouduttu lopettamaan työssä sattuneen asian vuoksi. Olin kuitenkin tietoinen siitä, että tutkittavan aineiston rajauksen vuoksi en pystynyt näkemään ja käsittelemään eläinlääkärikäyntien epikriisejä, minkä vuoksi käyntien syyt ja tehdyt toimenpiteet jäivät epäselviksi.

Poliisikoiralaitokselta saadun tiedon mukaan eläinlääkärit toimittavat Poliisikoiralaitokselle sovitusti erillisen epikriisin, josta ilmenee tarkemmin käynnin syy ja tehdyt toimenpiteet. Nämä tiedot tallennetaan Poliisiammattikorkeakoulun käyttämään primus-järjestelmään, jossa jokaisella koiralla on oma kansionsa. Tämä opinnäytetyö on rajattu käsittelemään Handi -järjestelmästä löytyviä eläinlääkärilaskuja. Epikriisien analysointi voisi olla jatkotutkimuksen lähde. (Poliisikoiralaitos)

LÄHTEET

Alderton, David 1993: Koko maailman koirat, suomennos Paula Heikkinen-Lehkonen, Sanomaprint kirjat

Alderton, David 2011: Koirat – Löydä itsellesi sopiva rotu. Helsinki, Gummerus Kustannus Oy.

AitoVet Oy kotisivut. Luettavissa: [Tervetuloa | AitoVet on ketjuun kuulumaton yksityinen erikoisosaimisen eläinlääkäriasema, joka on tunnettu korkeasta laadusta ja lämpöisestä asiakaspalvelusta. Tervetuloa palveltavaksi Kouvolan Aitomäkeen, maaseudun rauhaan! - Aitovet](#) . Luettu 30.8.2022.

Eläinlääkäriasema Helmi Oy:n kotisivut. Luettavissa: [Eläinlääkäriasema Helmi | Eläinlääkäriasema Helmi \(elainlaakarihelmi.fi\)](#) . Luettu 31.8.2022.

Evidensia.fi: Uroskoiran kastraatio, luettavissa: [Uroskoiran kastraatio - Evidensia Eläinlääkäriasemat](#) Luettu 21.6.2022.

Evidensia.fi: yritys ja eläinlääkäriasemat, luettavissa: [Yritys - Evidensia Eläinlääkäriasemat](#). Luettu 29.8.2022.

Fogle, Bruce 2004: Caring for Your Dog. Suomentanut Saarela, Antti 2004. Helsinki, Kustannusosakeyhtiö Perhemediat Oy.

Handi (Valtion hankintojen digitaalinen palvelu). Sisäinen lähde.

Helsingin kaupungin kotisivut. [Eläinlääkäripalvelut | Helsingin kaupunki](#) Luettu 22.8.2022.

Hormila, Ilkka & Romppainen, Päivi 2019: Tunnistusetsintäkoirat. Koiran kouluttaminen ihmisen ominaishajun tunnistamiseen ja etsintään. Tallinna, AS Pakett.

Jyväskylän yliopisto. Luettavissa: [Määrällinen tutkimus — Jyväskylän yliopiston Koppa \(jyu.fi\)](#) Luettu 31.8.2022.

Kennelliiton sivut. Luettavissa: [Poliisikoirat | Suomen Kennelliitto](#) Luettu 19.8.2022.

Kachanoff, Kim & Weisbord, Merrily 2000: Dogs with Jobs – Working Dogs Around the World. Koirat ihmisen apuna. Westwood Creative Artists Ltd.

Lindblom, Lasse & Oja, Seppo 1989: Oman koiran hoito. Porvoo, Wsoy.

Omaeläinklinikka kotisivut: tietoa meistä ja klinikat. Luettavissa: [Tietoa meistä - Omaeläinklinikka \(omaelainklinikka.fi\)](#) . Luettu 29.8.2022.

Palukka, Petra & Toukoluoto, Nina & Maaniemi, Riitta & Verkkoniemi, Annikki & Anteroinen, Pasi 2006: Saksanpaimenkoira. Suomen suosituimmat koirarodut. Helsinki, Kustannusosakeyhtiö Perhemediat Oy.

Poliisilaki 872/2011

Ronkainen, Suvi & Pehkonen, Leila & Lindblom-Yläne, Sari & Paavilainen, Eija 2011: Tutkimuksen voimasanat. Helsinki, WSOYpro.

Ruokavirasto.fi [Eläinlääkäripalvelut - Ruokavirasto](#) luettu 19.8.2022.

Tikkanen, A. Poliisikoiralaitos. 2021

LIITE 1

Poliisikoiralaitokselle sähköpostitse esitetyt lisäkysymykset 11.11.2021

- 1. Ovatko poliisin käyttämät koirat usein uroksia? Jos on, niin miksi? Mikä on karkea jako uroksien ja narttujen määrän välillä?*
- 2. Tehdäänkö kaikille uroksille kastraatio? Onko käytössä sekä ns. täydellinen kastraatio että kemiallinen kastraatio?*
- 3. Laskuissa esiintyvät koirarodut olivat belgianpaimenkoira malinois, saksanpaimenkoira, siileäkarvainen noutaja, labradorinnoutaja ja kultainen noutaja. Onko poliisilla käytössä muita rotuja? Mitä rotua on eniten?*
- 4. Kun on uuden koiranpennun hankinnan aika, kuka valitsee sen, mikä rotu tulee seuraavaksi? Saako koiranohjaaja vaikuttaa päätökseen?*
- 5. Onko poliisilla ollut aikaisemmin käytössä muita rotuja, kuten rottweiler?*
- 6. Kun koira jää työstään eläkkeelle, maksaako valtio edelleen siitä tulevat kulut?*
- 7. Kuka tekee päätöksen poliisikoiran hoidosta eläinlääkärissä?*
- 8. Otetaanko kaikista koirista viralliset lonkka- ja kyynärkuvat?*
- 9. Kuinka usein poliisikoirien hoitoon käytetään kunnan eläinlääkärin palveluita?*
- 10. Onko lapissa poliisikoiria?*
- 11. Onko poliisikoirilla vakuutuksia?*
- 12. Onko poliisikoiran kanssa sallittua harrastaa työn ohella muutakin, kuten agilityä yms?*